

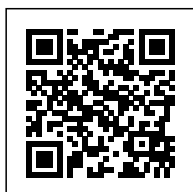

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

178/0

**Zpráva o plnění programů prevence před povodněmi ke dni 31. prosince
2017**

Předkladatel: min.zemědělství,min.živ.prost.
Doručeno poslancům: 21. května 2018 v 15:51

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2018
8. volební období

USNESENÍ
Poslanecké sněmovny

**ke Zprávě o plnění programů prevence před povodněmi ke dni
31. prosince 2017**

Poslanecká sněmovna

bere na vědomí

Zprávu o plnění programů prevence před povodněmi ke dni 31. prosince 2017

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Usnesením vlády č. 382 ze dne 19. dubna 2000 byla vládou České republiky schválena „Strategie ochrany před povodněmi pro území České republiky“, která vymezovala obecné zásady ochrany před povodněmi pro území našeho státu. Plnění této strategie je zajišťováno zejména realizací souboru programů prevence před povodněmi v rámci programového financování. Základní soubor těchto programů v gesci jednotlivých resortů byl formulován v materiálu „Záměry tvorby programů prevence před povodněmi“, který vláda vzala na vědomí usnesením č. 897 ze dne 13. září 2000. Věcná náplň a struktura jednotlivých programů prevence před povodněmi je v současné době svěřena do působnosti Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí.

Nyní je předkládána v pořadí již šestá hodnotící Zpráva o plnění programů prevence před povodněmi. Předchozí zprávy byly vládou vzaty na vědomí usnesením vlády č. 335 ze dne 7. dubna 2003, usnesením vlády č. 383 ze dne 12. dubna 2006, usnesením vlády č. 452 ze dne 20. dubna 2009, usnesením vlády č. 233 ze dne 4. dubna 2012 a usnesením vlády č. 267 ze dne 15. dubna 2015.

Předkládaná zpráva přináší informace o realizaci programů prevence před povodněmi za období let 2015 až 2017 v gesci Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí. Ministerstvo zemědělství administruje národní dotační tituly, Ministerstvo životního prostředí národní dotační tituly a Operační program Životní prostředí. Finanční zdroje v rámci národních dotačních titulů odpovídají možnostem státního rozpočtu v době schvalování příslušného dotačního titulu Ministerstvem financí. Za efektivní administraci příslušných dotačních titulů odpovídá gestor programu. Každý program obsahuje konkrétní ukazatele, které jsou naplňovány jednotlivými opatřeními. Průběžné plnění a zejména závěrečné vyhodnocení dotačního titulu podléhá schválení Ministerstvem financí. Na základě realizace protipovodňových opatření následně správci povodí (státní podniky Povodí) zpracovávají aktualizaci záplavových území. Obdobně pak dochází též k aktualizaci mapy povodňových nebezpečí a povodňových rizik (v rámci přípravy plánu pro zvládnání povodňových rizik), a to jednou za šest let.

Vzhledem k tomu, že program Ministerstva zemědělství 129 120 Podpora prevence před povodněmi II byl ukončen v roce 2014, ale jeho finální vyhodnocení proběhlo až v roce 2015, je tento program v materiálu též stručně obsažen. Zpráva uvádí požadované cíle jednotlivých programů a podprogramů a podává detailní informaci o jejich věcném a finančním plnění ke konci roku 2017 v členění podle jednotlivých resortů.

Z hlediska naplňování programů mělo v hodnoceném období velký význam dokončení a schválení klíčových koncepčních dokumentů v oblasti povodňové ochrany – Plánů pro zvládnání povodňových rizik. Tyto plány, které vláda schválila v prosinci 2015 usnesením č. 1082 a Ministerstvo životního prostředí jako příslušný správní orgán následně zezávaznilo plány v lednu 2016 opatřením obecné povahy, jsou důležitým podkladem pro výběr opatření.

V letech 2015 až 2017 se podařilo na plnění programů prevence před povodněmi v České republice vynaložit cca 3,348 mld. Kč oběma resorty. Ve sledovaném období Ministerstvo zemědělství administrovalo celkem tři programy prevence před povodněmi, podpořilo tak akce ve výši cca 1,285 mld. Kč. Ministerstvo životního prostředí administrovalo dva nadnárodní programy a tři národní programy, poskytlo dotaci ve výši cca 2,063 mld. Kč.

Tato hodnotící zpráva byla zpracována dle jednotné osnovy (schválené usnesením vlády č. 267 ze dne 15. dubna 2015). Byla projednána vládou dne 23. dubna 2018 a schválena usnesením vlády č. 266.

Zpráva o plnění programů prevence před povodněmi ke dni 31. prosince 2017

A. Úvod

Usnesením vlády č. 382 ze dne 19. dubna 2000 byla schválena „Strategie ochrany před povodněmi pro území České republiky“, která vymezovala obecné zásady ochrany před povodněmi pro území našeho státu. Plnění této strategie je zajišťováno zejména realizací souboru programů prevence před povodněmi v rámci programového financování. Základní soubor těchto programů v gesci jednotlivých resortů byl formulován v materiálu „Záměry tvorby programů prevence před povodněmi“, který vláda vzala na vědomí svým usnesením č. 897 ze dne 13. září 2000. Věcná náplň a struktura jednotlivých programů prevence před povodněmi je v současné době svěřena do působnosti Ministerstva zemědělství (dále jen „MZe“) a Ministerstva životního prostředí (dále jen „MŽP“).

Nyní je předkládána v pořadí již šestá hodnotící zpráva o plnění programů prevence před povodněmi. Předchozí zprávy byly vládou vzaty na vědomí usnesením vlády č. 335 ze dne 7. dubna 2003, usnesením vlády č. 383 ze dne 12. dubna 2006, usnesením vlády č. 452 ze dne 20. dubna 2009, usnesením vlády č. 233 ze dne 4. dubna 2012 a usnesením vlády č. 267 ze dne 15. dubna 2015.

Předkládaná zpráva přináší informace o realizaci programů prevence před povodněmi v době od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2017 v gesci MZe a MŽP. MZe administruje národní dotační tituly, MŽP národní dotační tituly a Operační program Životní prostředí. Finanční zdroje v rámci národních dotačních titulů odpovídají možnostem státního rozpočtu v době schvalování příslušného dotačního titulu Ministerstvem financí. Za efektivní administraci příslušných dotačních titulů odpovídá gestor programu. Každý program obsahuje konkrétní ukazatele, které jsou naplňovány jednotlivými opatřeními. Průběžné plnění a zejména závěrečné vyhodnocení dotačního titulu podléhá schválení Ministerstvem financí. Na základě realizace protipovodňových opatření následně správci povodí (státní podniky Povodí) zpracovávají aktualizaci záplavových území. Obdobně pak dochází též k aktualizaci mapy povodňových nebezpečí a povodňových rizik (v rámci přípravy plánu pro zvládnutí povodňových rizik), a to jednou za šest let.

Vzhledem k tomu, že program MZe 129 120 Podpora prevence před povodněmi II byl ukončen v roce 2014, ale jeho finální vyhodnocení proběhlo až v roce 2015, je tento program v materiálu rovněž stručně obsažen.

Zpráva uvádí požadované cíle jednotlivých programů a podprogramů a podává detailní informaci o jejich věcném a finančním plnění ke konci roku 2017 v členění podle jednotlivých resortů.

Z hlediska naplňování programů mělo v hodnoceném období velký význam dokončení a schválení klíčových koncepčních dokumentů v oblasti povodňové ochrany – Plánů pro zvládnutí povodňových rizik. Tyto plány schválila vláda v prosinci 2015 usnesením č. 1082. MŽP jako příslušný správní orgán tyto plány následně zezávaznilo v lednu 2016 opatřením obecné povahy. Schválení plánů pro zvládnutí povodňových rizik v termínu do 22. prosince 2015 bylo též součástí tematických předběžných podmínek v rámci operačních programů a jejich splnění tak umožnilo pokračovat v čerpání evropských prostředků z těchto programů.

Přehled programů prevence před povodněmi dle jednotlivých resortů

Název programu	Gestor
129 120 Podpora prevence před povodněmi II	MZe
129 260 Podpora prevence před povodněmi III	MZe
129 130 Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních	MZe

nádrží	
129 280 Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže	MZe
Operační program Životní prostředí 2007–2013 ^{*)}	MŽP
115 310 Operační program Životní prostředí 2014–2020	MŽP
115 180 Informační podpora adaptačních opatření na extrémní hydrometeorologické jevy – povodně a jakost vody (ADAPT)	MŽP
115 160 Program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny	MŽP
115 020 Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení Ministerstva životního prostředí	MŽP

Pozn.: ^{*)} V případě Operačního programu Životní prostředí 2007–2013 jsou jako programy vedeny Prioritní osy.

B. Realizace programů prevence před povodněmi

B.1. Ministerstvo zemědělství

Struktura programů prevence před povodněmi

Název programu/podprogramu
129 120 Podpora prevence před povodněmi II
129 122 Podpora protipovodňových opatření s retencí
129 123 Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků
129 124 Podpora zvyšování bezpečnosti vodních děl
129 125 Podpora vymezení záplavových území a studií odtokových poměrů
129 126 Podpora zadržování vody v suchých nádržích na drobných vodních tocích
129 260 Podpora prevence před povodněmi III
129 262 Podpora protipovodňových opatření s retencí
129 263 Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků
129 264 Podpora zvyšování bezpečnosti vodních děl
129 265 Podpora vymezení záplavových území a studií odtokových poměrů
129 130 Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží
129 132 Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží
129 133 Odstraňování povodňových škod na hrázích a objektech rybníků a vodních nádrží
129 134 Odstraňování havarijních situací na rybnících a vodních nádržích
129 280 Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže
129 282 Podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží
129 283 Odstranění havarijních situací na rybnících a vodních nádržích
129 284 Odstranění povodňových škod na rybnících a vodních nádržích

Do výčtu programů v gesci MZe jsou pro potřeby této zprávy zahrnuty výhradně projekty na prevenci před povodněmi. Projekty na odstraňování povodňových škod nejsou zahrnuty, protože v rámci těchto opatření dochází k uvedení vodních děl do původního stavu před povodní. Výjimku tvořily podprogramy 129 133 Odstraňování povodňových škod na hrázích a objektech rybníků a vodních nádrží a 129 134 Odstraňování havarijních situací na rybnících a vodních nádržích, jelikož u řady akcí k odstranění povodňových škod se zároveň zkvalitňuje jejich preventivní účinek při případné další povodni (zejm. odolnost břehů, zvýšení

retenčního prostoru vodních děl, úprava bezpečnostních přelivů minimálně na Q_{100} apod.). Výše zmíněné podprogramy jsou již závěrečně uzavřeny. Aktuálně jsou nahrazeny novými podprogramy 129 283 Odstranění havarijních situací na rybnících a vodních nádržích a 129 284 Odstranění povodňových škod na rybnících a vodních nádržích.

Dotáčnické tituly, které se týkají souběhu veřejných a soukromých zájmů (čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU), byly řádně oznámeny Evropské komisi. Tato problematika se týkala programu 129 130 Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží. Evropská komise dne 10. 8. 2007 pod č. j. K(2007)3935 rozhodla, že „Státní podpora N 867/2006 – Česká republika Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží“ je považována za slučitelnou se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES. Evropská komise dne 2. 10. 2013 pod č. j. C(2013)6245 final rozhodla, že „Státní podpora SA.35864 (2012/N) – Česká republika odstraňování povodňových škod na hrázích a objektech rybníků a vodních nádrží“ a „Státní podpora SA.35863 (2012/N) – Česká republika Odstranění havarijních stavů na rybnících a vodních nádržích“ jsou považovány za slučitelné se Smlouvou o fungování Evropské unie.

Problematika slučitelnosti se společným trhem se aktuálně týká také programu 129 280. „Státní podpora SA.43448 (2015/N) – Česká republika – Podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží“ je považována za slučitelnou se společným trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie ze dne 11. 5. 2016 pod č. j. C(2016) 2698 final. „Státní podpora SA.43449 (2015/N) – Česká republika – Odstranění havarijních situací na rybnících a vodních nádržích“ je považována za slučitelnou se společným trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie ze dne 11. 5. 2016 pod č. j. C(2016) 2692 final. „Státní podpora SA.43450 (2015/N) – Česká republika – Odstranění povodňových škod na rybnících a vodních nádržích“ je považována za slučitelnou se společným trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie ze dne 11. 5. 2016 pod č. j. C(2016) 2696 final.

B.1.1 Program 129 120 Podpora prevence před povodněmi II (2007–2014)

Vyhodnocení programu 129 120 Podpora prevence před povodněmi II

Program Podpora prevence před povodněmi II probíhal v období let 2007–2014, jeho hlavním cílem bylo snižování úrovně ohrožení povodňovými riziky v záplavových oblastech vodních toků. Program byl zaměřen na technická opatření podél vodních toků, opatření zvyšující retenci, zvyšování bezpečnosti vodních děl a vypracování studií odtokových poměrů a stanovování záplavových území.

Celý program byl podrobně vyhodnocen v první polovině roku 2015 v souladu s vyhláškou č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, ve znění pozdějších předpisů, a toto vyhodnocení bylo následně předloženo vládě ČR, která jej schválila usnesením č. 982 ze dne 2. prosince 2015.

V průběhu trvání Programu bylo na vybudování protipovodňových opatření či zpracování studií záplavových území vynaloženo celkem 11 543 mil. Kč, z toho z prostředků státního rozpočtu bylo použito 10 128 mil. Kč. Bylo realizováno celkem 549 akcí, z toho bylo 379 akcí stavebního charakteru. Dosáhlo se tak zvýšení ochrany pro více než 466 tis. obyvatel a došlo ke zvýšení míry ochrany životů a majetku obyvatel, měst a obcí, snížením průměrné roční škody v územích řešených Programem o 77 %.

MZe připravilo na svých internetových stránkách aplikaci, která prezentuje všechny realizované stavební akce v rámci Programu. Aplikace obsahuje údaje o charakteru vybudovaného díla, jeho účelu, výši poskytnuté dotace a rovněž příslušnou fotodokumentaci. Touto cestou může laická i odborná veřejnost zhodnotit účelnost vynaložených finančních prostředků a seznámit se s novými protipovodňovými opatřeními. Aplikace je umístěna zde:

<http://portal.mze.cz/public/web/mze/voda/aplikace/preventivni-protipovodnova-opatreni.html>

Celkově lze konstatovat, že tento velmi rozsáhlý a finančně náročný program byl velice úspěšný. Realizovaná opatření velmi kladně napomohla při ochraně před povodněmi již v červnu 2013 a jsou významnou prevencí před povodněmi do budoucna. Jako pozitivní lze konstatovat i fakt, že státní dotace poskytnuté na tento program byly téměř stoprocentně využity.

Program 129 120 – hodnoty dosažených parametrů

Název ukazatele	Jednotka	Hodnota parametru
129 122 Podpora protipovodňových opatření s retencí		
Retenční objem	mil. m ³	35
Celkový objem	mil. m ³	32
Délka ochranné hráze	m	1 003,0
Délka úpravy/stabilizace toku	m	834,0
Délka rekonstruované hrany bezpečnostního přelivu	m	49,5
129 123 Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků		
Délka ochranné hráze	m	102 899,0
Délka úpravy stabilizace toku	m	171 472,0
Délka odlehčovacího koryta/štoly	m	9 709,0
Délka mobilní stěny	m	7 356,5
Délka přelivné hrany jezu	m	266,0
Délka rekonstruovaného úseku hráze	m	11 352,0
Retenční objem pro zachycení splavenin	tis. m ³	52,002
129 124 Podpora zvyšování bezpečnosti vodních děl		
Délka hrází včetně rekonstruovaných hrází	m	3 009,0
Délka bezpečnostního přelivu (včetně rekonstruovaných)	m	629,0
129 125 Podpora vymezování záplavových území a studií odtokových poměrů		
Délka řešeného úseku toku	km	1 893,0
129 126 Podpora zadržování vody v suchých nádržích na drobných vodních tocích		
Retenční objem	mil. m ³	0,291

B.1.2 Program 129 260 Podpora prevence před povodněmi III (2014–2019)

Program Podpora prevence před povodněmi III navazuje na úspěšnou I. etapu programu Prevence před povodněmi (2002–2007) a II. etapu – Podpora prevence před povodněmi II (2007–2014) a zároveň vznikl v souvislosti s implementací směrnice 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik. Dokumentace programu byla schválena Ministerstvem financí pod č. j. MF-40702/2014/1904 dne 9. 5. 2014, resp. její 1. změna č. j. MF-56616/2014/1904 ze dne 14. 8. 2014 a 2. změna č. j. MF-22669/2016/1904-2 ze dne 22. 6. 2016.

Opatření tohoto dotačního titulu jsou zaměřena především na zvýšení retence, tedy opatření k řízeným rozlivům povodní, poldry a vodní nádrže s retenčními prostory. Podporována jsou zejména chybějící opatření v oblastech s potenciálně významným povodňovým rizikem vymezených podle tzv. povodňové směrnice 2007/60/ES. Program je schválen na období 2014–2019, jeho administrace se řídí podle Pravidel České republiky –

Ministerstva zemědělství č. j. 62570/2015-MZE-15122 pro poskytování dotací z programu 129 260 Podpora prevence před povodněmi III.

Dotiční program je rozčleněn na čtyři podprogramy: 129 262 Podpora projektové dokumentace pro územní řízení, 129 263 Podpora projektové dokumentace pro stavební řízení, 129 264 Podpora protipovodňových opatření s retencí a 129 265 Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků.

Program 129 260 – dotační prostředky (mld. Kč)

Zdroj	Státní rozpočet
Částka	4,65

Finanční rámec schváleného programu předpokládá celkové náklady ve výši 5,204 mld. Kč, z toho výdaje státního rozpočtu jsou plánované ve výši 4,65 mld. Kč.

Program 129 260 – dotační prostředky dle 1. změny dokumentace (mld. Kč)

Zdroj	Státní rozpočet	OSFA
Částka	3,970	0,680

První změna dokumentace Programu schválená Ministerstvem financí pod č. j. MF-56616/2014/1904 dne 14. 8. 2016 spočívala především v upřesnění struktury poskytovaných finančních prostředků a zapojení 680 mil. Kč z kapitoly OSFA v rámci Programu. O tuto částku byly zároveň sníženy plánované prostředky státního rozpočtu. Celkový objem plánovaných finančních prostředků se nezměnil.

Program 129 260 – dotační prostředky dle 2. změny dokumentace (mld. Kč)

Zdroj	Státní rozpočet	OSFA
Částka	4,159	0,491

Druhá změna dokumentace Programu schválená Ministerstvem financí pod č. j. MF-22669/2016/1904-2 dne 22. 6. 2016 reagovala na potřebu zajištění přípravných projektových prací pro nové retenční nádrže plánované v rámci opatření proti suchu a navýšení finančních prostředků na „projektové“ programy. Celkový objem finančních prostředků Programu se nezměnil, neboť finanční posílení „projektových“ podprogramů o 162 mil. Kč proběhlo díky snížení plánovaného objemu finančních potřeb u podprogramu 129 265. Délka trvání „projektových“ podprogramů byla současně prodloužena do konce roku 2019. Zároveň došlo ke snížení objemu plánovaných finančních prostředků z kapitoly OSFA.

Ministerstvo financí dopisem ze dne 8. 11. 2017 č. j. MF-29448/2017/1904-2 odsouhlasilo prodloužení trvání programu do 31. 12. 2022 a to z důvodu realizace časově náročné stavební části akce 129D262009024 „Morava, Olomouc – zvýšení kapacity koryta II. etapa B“. (Pozn.: Tato změna byla s dalšími aktualizacemi zapracována do 3. změny dokumentace programu, která byla dne 8. 3. 2018 schválena Ministerstvem financí).

MZe připravuje dokumentaci pro navazující program Podpora prevence před povodněmi IV v letech 2019–2023 s předpokládaným finančním objemem do 5 mld. Kč. Cílem programu je navázání na III. etapu, tj. realizace efektivních preventivních protipovodňových opatření v záplavových územích po roce 2013 a též jako implementace směrnice 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik po roce 2015 s ohledem na plány pro zvládání povodňových rizik a plány povodí. Jedná se o zvýšení míry ochrany před povodněmi zřizováním nových retenčních prostorů, úpravami na existujících vodních nádržích a retenčním účinkem, realizací poldrů a protipovodňových opatření podél vodních toků formou výstavby ochranných hrází a zvýšení kapacity a stabilizace koryt

vodních toků, zejména v intravilánech obcí, včetně podpory projektových dokumentací těchto opatření.

Program 129 260 – přehled skutečného čerpání v letech 2014–2017 a předpoklad čerpání v letech 2018–2019 (mil. Kč)

Zdroj	2014	2015	2016	2017	2018–2019	Celkem
SR	0,3	4,4	391,6	485,3	3 447,8	4 329,4
OSFA	0	50,6	100,0	170,0	0	320,6
Celkem dotace	0,3	55,0	491,6	655,3	3 447,8	4 650,0
Vlastní zdroje	0	42,0	41,0	107,0	342,0	532,0
Celkem	0,3	97,0	532,6	762,3	3 789,8	5 182,0

Pozn.: ¹⁾ V roce 2015 bylo na program poskytnuto 320 mil. Kč z kap. OSFA. Z této částky bylo v závěru roku vráceno nepoužitých 91,512 mil. Kč. Zbylé prostředky ve výši 177,863 mil. Kč byly použity v rámci ukazatele vodního hospodářství na financování programů 129 130, 129 129 160 a 129 250. O této skutečnosti bylo Ministerstvo financí Oddělení Financování státu a řízení likvidity informováno dne 11. 7. 2016.

Čerpání finančních prostředků v prvních letech trvání programu bylo relativně nízké, a to zejména z důvodu financování především projektových prací (dokumentace pro územní a stavební řízení) pro následnou realizaci stavebních akcí. Zároveň samotná zadávací řízení na dodavatele staveb musela být v některých případech zrušena a opakována. K nárůstu čerpání finančních prostředků proto došlo až v průběhu roku 2016 zahájením stavebních prací.

Program 129 260 – přehled skutečného čerpání ze státního rozpočtu v letech 2014–2017 dle jednotlivých investorů (mil. Kč)

Investor	2014	2015	2016	2017
Povodí Labe, s.p.	0	11,554	44,006	75,666
Povodí Vltavy, s.p.	0	0,865	0,718	92,199
Povodí Ohře, s.p.	0	10,686	8,893	0,733
Povodí Odry, s.p.	0	26,899	302,164	269,550
Povodí Moravy, s.p.	0,300	2,935	39,608	143,836
Lesy ČR, s.p.	0	1,585	31,003	42,507
Obce	0	0,500	65,201	30,798
Celkem	0,300	55,024	491,593	655,289

Ke konci roku 2017 bylo stavebně dokončeno 45 akcí s celkovou poskytnutou dotací ve výši více jak 394 mil. Kč.

Program 129 260 – předpoklad parametrů u stavebně zahájených akcí v letech 2015–2017 po jejich dokončení

Název parametru	Jednotka	Hodnota parametru
Projektová dokumentace pro územní řízení	ks	10
Projektová dokumentace pro stavební řízení	ks	19
Projektová dokumentace pro provedení stavby	ks	20
Retenční objem	mil. m ³	26,181

Délka hráze / ochranné hráze	m	1 196
Délka rekonstruovaného úseku hráze	m	1 415
Délka úpravy / stabilizace toku	m	20 033
Délka ochranné hráze / zdi	m	16 547
Délka rekonstruovaného úseku hráze	m	10 598

Příklady významných investičních akcí zahájených v letech 2015–2017

V říjnu 2017 byla zahájena významná akce „**Morava, Olomouc – zvýšení kapacity koryta II. etapa B**“ s celkovými náklady 702,841 mil. Kč, jejíž příprava byla zahájena již v předcházející II. etapě (Program 129 120) a která je součástí komplexního řešení protipovodňové ochrany města Olomouc. Současná etapa řeší ochranu pravého břehu nad ramenem Střední Moravy až po trať Olomouc – Želechovice. Navazující III. a IV. etapy jsou zaměřeny především na zřizování nových retenčních prostor, stavební opatření podél vodních toků v intravilánu a revitalizační úpravy.

„**Vodní dílo Šance – převedení extrémních povodní**“ s celkovými náklady 424,995 mil. Kč. Základem technického řešení je vybudování nového bočního přelivu na pravém břehu s pevnou přelivnou hranou členěnou na dvě výškové úrovně se společným spadištěm. Součástí stavby je i dílčí zvýšení koruny hráze, zvýšení úrovně těsníciho jádra a jeho napojení na úpravu koruny. Stávající skluz bude nahrazen novou konstrukcí s jinou šířkou, s tím souvisí také změna vývaru a koryta toku pod přehradou.

„**Suchá nádrž Jelení, OHO**“ s celkovými náklady 138,899 mil. Kč. Suchá nádrž bude vybudovaná na toku Kobylicí potok, který je levostranným přítokem řeky Opavy. Jedná se o sypanou zonální hráz (těleso hráze je složeno z různých materiálů, které jsou uspořádány do zón – např. těsnicí, stabilizační) o max. výšce 16 m. Nádrž nebude mít trvalé vzduší a veškerý objem tak bude využíván jako retenční (0,757 mil. m³). Akce je součástí komplexu protipovodňových opatření na horní Opavě (OHO) – její účinky jsou proto jak lokální, tak i celkové ochrany na toku horní Opavy. Realizací akce dojde k transformaci průtoku $Q_{100}=33,5 \text{ m}^3/\text{s}$ na neškodný průtok $Q_{\text{neš}}=4,41 \text{ m}^3/\text{s}$

„**Vodní dílo Labská – zvýšení retenční funkce rekonstrukcí spodních výpustí v obtokovém tunelu**“ s celkovými náklady 103,895 mil. Kč. Cílem akce je posílení retenční schopnosti nádrže kdy ani při průchodu PV100 nedojde k překročení neškodného odtoku z nádrže. Opatření tak bude mít protipovodňový účinek na celé urbanizované území od hráze vodní dílo Labská až po vodní dílo Les Království. Zároveň se sníží povodňové riziko v úseku Labe pod soutokem s Malým Labem (od Hostinného), který byl vyhodnocen jako oblast s významným povodňovým rizikem.

„**Město Sázava – protipovodňová opatření**“ s celkovými náklady 70,871 mil. Kč. Jedná se o výstavbu podélného ohrázení toku a v délce 1239 m a úpravy toku v délce 599 m. Výstavbou opatření bude zajištěna ochrana na území města Sázavy na Q_{100} s rezervou převýšení 0,3 – 0,5 m. Stávající míra ochrany nedosahuje ani hodnot Q_{10} .

„**Vodní dílo Janov – výstavba druhé spodní výpusti**“ s celkovými náklady 12,289 mil. Kč. Technické řešení spočívá ve výstavbě druhé spodní výpusti přestavbou stávajícího vodárenského potrubí a ve zvětšení retenčního prostoru o 10 % (0,03 mil. m³). Opatření zajistí snížení nebezpečí potenciální poruchy díla s následnou zvláštní povodní.

B.1.3 Program 129 130 Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží (2007–2015)

Program Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží byl realizován v letech 2007–2015 a v roce 2016 došlo k jeho závěrečnému vyhodnocení.

V letech 2007–2015 bylo vynaloženo na tento Program celkem 3 677,570 mil. Kč. Z toho 832,000 mil. Kč tvořily vlastní zdroje investorů a 2 835,570 mil. Kč tvořila dotace (z toho činil státní rozpočet 612,72 mil. Kč, výnosy z privatizací 259,0 mil. Kč, kapitola 397 OSFA 148,26 mil. Kč a úvěr z EIB 1 815,59 mil. Kč).

Program 129 130 – skutečné čerpání finančních prostředků v letech 2007–2015 (mil. Kč)

Zdroj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Celkem
Úvěr od EIB	0	0	368,6	410,5	459,1	315,4	261,9	0	0	1 815,5
FNM	0	19,0	90,0	120,0	30,0	0	0	0	0	259,0
Státní rozpočet	0	399,5	160,0	0	31,0	6,2	13,1	3,0	0	612,8
OSFA ^{*)}	0	0	0	0	0	87,0	8,9	0	52,4	148,3
Celkem dotace	0	418,5	618,6	530,5	520,1	408,6	283,9	3,0	52,4	2 835,6
Vlastní, příp. jiné zdroje	8,8	101,4	143,8	145,7	152,2	141,5	124,1	0	14,5	832,0
Celkem	8,8	519,9	762,4	676,3	672,3	550,1	408,0	3,0	66,9	3 667,6

Pozn.: *) V letech 2012 a 2013 byl program posílen z prostředků kapitoly 397 OSFA. V roce 2012 byl program navýšen částkou 145 mil. Kč, poté byla částka ve výši 58 mil. Kč přesunuta do programu 129 120 „Podpora prevence před povodněmi II“. V roce 2013 došlo k navýšení programu o částku 20 mil. Kč, poté byla částka ve výši 11,1 mil. Kč rovněž přesunuta do programu 129 120 „Podpora prevence před povodněmi II“. V roce 2015 byl vnitřním rozpočtovým opatřením rozpočet programu 129 130 navýšen prostředky ve výši 52,351 mil. Kč z programu 129 260 „Podpora prevence před povodněmi III“.

Program zahrnoval tři podprogramy: podprogram 129 132 Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží, podprogram 129 133 Odstraňování povodňových škod na hrázích a objektech rybníků a vodních nádrží a podprogram 129 134 Odstranění havarijních situací na rybnících a vodních nádržích.

Hlavním cílem Programu bylo zlepšení technického stavu rybníčního fondu České republiky a obnova vodohospodářských funkcí rybníků a vodních nádrží s ohledem na jejich význam při omezování extrémních hydrologických situací – povodní a sucha. Prioritou programu bylo odbahnění a realizace rekonstrukcí hrází a objektů rybníků a malých vodních nádrží s cílem obnovení jejich základních funkcí, zvýšení jejich bezpečnosti během povodní, zvýšení jejich využitelné retenční kapacity a zajištění výstavby nových vodních nádrží, které budou součástí systému protipovodňové ochrany. V programu 129 130 bylo realizováno celkem 296 stavebních akcí, z toho u 44 akcí šlo o výstavbu nových vodních nádrží, u 54 akcí o obnovu, u 186 se jednalo o rekonstruované či odbahněné rybníky, u čtyř akcí byly odstraněny havarijní situace a u osmi akcí došlo k odstranění povodňových škod. U 203 akcí bylo odstraněno ze zátop rybníků celkem cca 7 716 tis. m³ sedimentů, což vedlo ke zvýšení objemu vody v jejich zásobním prostoru.

Program 129 130 – hodnoty skutečně dosažených parametrů

Název parametru	Jednotka	Hodnota parametru
Opravy a rekonstrukce rybníčních hrází	m ³	527 612,780
Vybudování (rekonstrukce) bezpečnostního přelivu na min. Q ₁₀₀	m	4 212,450
Vybudovaná či obnovená výpustná zařízení	m	1 250,550
Vytvoření zásobního prostoru vzniklého obnovou či rekonstrukcí	m ³	8 286 981

Odbahnění	m ³	7 715 500
Retenční prostor vytvořený výstavbou nových VN	m ³	1 031 040

Za sledované období, tedy od 1. 1. 2015, byl realizován již pouze podprogram 129 133 Odstraňování povodňových škod na hrázích a objektech rybníků a vodních nádrží a podprogram 129 134 Odstraňování havarijních situací na rybnících a vodních nádržích.

V rámci výše zmíněných podprogramů probíhalo dofinancování žádostí podaných v předchozích letech. Celkové náklady za rok 2015 činily 66,885 mil. Kč, z toho dotace 52,351 mil. Kč a 14,534 mil. Kč vlastní zdroje žadatelů.

B.1.4 Program 129 280 Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže (2016–2021)

Program Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže vychází ze zkušeností s programem 129 130 Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží. Dokumentace Programu byla schválena Ministerstvem financí dne 25. 10. 2016 pod č. j. MF-35797/2016/1904-2. Realizace se předpokládá v letech 2016–2021 s celkovými výdaji ve výši 1 250 mil. Kč. Podíl účasti státního rozpočtu činí 1 000 mil. Kč a podíl vlastních zdrojů žadatelů je stanoven na 250 mil. Kč.

Program 129 280 – návrh časového čerpání finančních zdrojů v letech 2016–2021 (mil. Kč)

Zdroj	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Celkem
Dotace ze SR	200	200	230	180	120	70	1 000
Vlastní zdroje	12	30	56	60	38	54	250
Celkem	212	230	286	240	158	124	1 250

Program 129 280 – skutečné čerpání finančních zdrojů programu v letech 2016–2017 (mil. Kč)

Zdroj	2016	2017
Dotace ze SR	0	30,9
Vlastní zdroje^{*)}	0	0
Celkem	0	30,9

^{*)} Pozn.: V době předložení zprávy nebyla ještě žádná akce závěrečně vyhodnocena, vlastní zdroje účastníků programu budou doplňovány po průběžném vyhodnocování jednotlivých akcí.

Hlavním cílem Programu je podpora obnovy a zlepšení retenční schopnosti krajiny, zlepšení technického stavu rybníčního fondu ČR, obnova vodohospodářských funkcí rybníků s ohledem na jejich schopnost snižování důsledků extrémních hydrologických situací, zejména tzv. bleskových povodní na povodích IV. řádu. Při tvorbě Programu byl zvýšený důraz kladen na podporu zvyšování akumulace vody v krajině, a to v souvislosti s předpokládanými epizodami suchých období s podprůměrným množstvím srážek. Akumulační objem bude vytvářen zejména při výstavbě nových vodních nádrží, při odbahnění značně zanesených rybníků nebo úpravami provozních hladin, například díky navýšení korun hrází a jejich celkovou rekonstrukcí. Všechny vodní nádrže podpořené v rámci Programu budou zabezpečeny na průchod povodňových průtoků o hodnotě min. Q_{100} a vyšší. Předpokládá se také zlepšení podmínek pro chov ryb. V neposlední řadě jsou rybníky klasifikovány jako významné krajinné prvky s pozitivním vlivem na místní mikroklima i biodiverzitu. Předpokládaný rozsah realizace jednotlivých parametrů vodních nádrží i průběhu realizace Programu je kvantifikován v následující tabulce.

Program 129 280 – stanovení orientačních ukazatelů

Název parametru	Jedn.	Hodnota parametru
Vodní plocha vybudovaných nádrží	ha	130
Vybudování, oprava a rekonstrukce hráze	m ³	199 870
Vybudování, oprava a rekonstrukce bezp. přelivu na min Q ₁₀₀	m	1 897
Odstranění sedimentu	m ³	1 600 000
Retenční prostor nových nádrží	m ³	1 000 000
Objem zásobního prostoru nových nádrží	m ³	2 000 000

Program je členěn na tři podprogramy:

Podprogram 129 282 Podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží. Jedná se o hlavní nosný podprogram, jehož cílem je podpora výstavby nebo obnova dlouhodobě nefunkčních rybníků. Dále je podporována rekonstrukce stávajících rybníků, zlepšení jejich technického stavu a celkové odbahnění zátopy s ohledem na snižování důsledků extrémních hydrologických situací – povodní a sucha.

Podprogram 129 283 Odstranění havarijních situací na rybnících a vodních nádržích je zaměřen na rekonstrukci rybníků ve špatném technickém stavu, jehož náprava je ve veřejném zájmu. V důsledku havarijní situace na rybníku musí být pod vodním dílem vyhlášen 2. nebo 3. stupeň povodňové aktivity nebo stav nebezpečí.

Podprogram 129 284 Odstranění povodňových škod na rybnících a vodních nádržích je určen na odstranění škod, vzniklých v důsledku případné povodně. Škody musí jednotlivě přesáhnout 250 tis. Kč. Tento podprogram bude spuštěn v případě zásadních povodňových událostí a zároveň, pokud na něj budou vyčleněny zvláštní prostředky nad rámec rozpočtu Programu.

Od spuštění Programu v závěru roku 2016 byly postupně přijímány žádosti. V rámci dvou výzev bylo ke konci roku 2017 administrováno 61 žádostí, a to 59 v rámci podprogramu 129 282 a dvě žádosti v rámci podprogramu 129 283. Zejména kvůli potřebnému dodržování zákonných lhůt, například při realizaci výběrových řízení na zhotovitele akce, není dosud žádná akce závěrečně uzavřena.

Příklady vybraných akcí, které byly zahájeny v roce 2017

„Retenční nádrže Tálín a Olšinská“ od žadatele Narcise Tálského, s celkovými náklady 4,813 mil. Kč. Jedná se o výstavbu dvou malých vodních nádrží o celkové rozloze 2,1 ha při normální provozní hladině. Nádrže se zásobním objemem 13 800 m³ a retenčním objemem 10 800 m³ jsou vybaveny výpustnými zařízeními požerákového typu a čelními bezpečnostními přelivy, navrženými na převedení povodňového průtoku Q₁₀₀ dle kategorizace TBD (vyhláška č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly). Akce není dosud závěrečně uzavřena.

„Obnova rybníka Nový u Jistebnice“ od žadatele Petra Scholleho, s celkovými náklady 25,503 mil. Kč. Rybník o výměře 14,26 ha prochází celkovou rekonstrukcí hráze, výpustného zařízení a bezpečnostního přelivu. Bezpečnostní přeliv je kašnový s délkou přelivné hrany 31 m a s kapacitou na převedení návrhového průtoku o hodnotě Q₁₀₀₀. Vodní nádrž spadá do III. kategorie dle TBD (vyhláška č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly). Ze zátopy nádrže bude odtěženo 64 275 m³ sedimentu. Akce dosud není stavebně dokončena.

„Oprava a odbahnění Panského rybníka“ od žadatele Český rybářský svaz, z.s., místní organizace Kamenice nad Lipou, s celkovými náklady 8,537 mil. Kč. Jedná se o vodní nádrž

o výměře 5,9 ha. V rámci rekonstrukce dojde k navýšení koruny hráze a k vyrovnání návodního svahu včetně kamenného záhozu. Zcela nově bude zhotoveno výpustné zařízení a bezpečnostní přeliv o délce přelivné hrany 13 m. Přeliv je dimenzován na převedení povodňového průtoku Q_{100} dle kategorizace TBD (vyhláška č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly). Ze zátopy nádrže bude odtěženo 21 937 m³ sedimentu. Akce dosud není stavebně dokončena.

B.2. Ministerstvo životního prostředí

Struktura programů prevence před povodněmi

Název programu
Operační program Životní prostředí 2007–2013^{*)}
115 110 Prioritní osa 1: Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
Oblast podpory 1.3: Omezování rizika povodní
115 120 Prioritní osa 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny
Oblast podpory 6.4: Optimalizace vodního režimu krajiny
115 150 Prioritní osa 8: Technická pomoc
115 310 Operační program Životní prostředí 2014–2020^{**)}
115 312 Prioritní osa 1: Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní
Specifický cíl 1.3: Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami
Specifický cíl 1.4: Podpořit preventivní protipovodňová opatření
115 315 Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu
Specifický cíl 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny
115 317 Prioritní osa 6: Technická pomoc
Národní programy Ministerstva životního prostředí
115 160 Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny
115 164 Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní ekosystémy
115 165 Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na nelesní ekosystémy
115 166 Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na lesní ekosystémy
150 020 Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení Ministerstva životního prostředí
115 022 Podprogram Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích
115 180 „Informační podpora adaptačních opatření na extrémní hydrometeorologické jevy – povodně a jakost vody (ADAPT)

Pozn.: ^{*)} Jednotlivé prioritní osy OPŽP 2007–2013 byly vedeny jako jednotlivé programy, oproti OPŽP 2014–2020, kdy jednotlivé prioritní osy jsou koncipovány jako podprogramy.

B.2.A Operační program Životní prostředí

B.2.A.1 Operační program Životní prostředí 2007–2013

Pro oblast prevence před povodněmi byla relevantní prioritní osa 1: Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní a Prioritní osa 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny. V rámci prioritní osy 1 – Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní (oblast podpory 1.3 – Omezování rizika povodní) byly v rámci dočerpání programu v roce 2015 čerpány finanční prostředky z Fondu soudržnosti (dále jen „FS“) v celkové výši 450,4 mil. Kč a v roce 2016 ve výši 16,3 mil. Kč. V rámci prioritní osy 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny (oblast podpory 6.4 – Optimalizace vodního režimu krajiny) byly v rámci dočerpání programu v roce 2015 čerpány finanční prostředky z ERDF v celkové výši 944,5 mil. Kč a v roce 2016 ve výši 31,9 mil. Kč.

OPŽP (2007–2013) – čerpání finančních prostředků – Oblast podpory 1.3 (mil. Kč)

Rok/Zdroj	Fond soudržnosti	SFŽP, státní rozpočet a vlastní zdroje	Celkové způsobilé výdaje
2015	450,4	79,5	529,9
2016	16,3	2,9	19,2

OPŽP (2007–2013) – čerpání finančních prostředků – Oblast podpory 6.4 (mil. Kč)

Rok/Zdroj	ERDF	SFŽP, státní rozpočet a vlastní zdroje	Celkové způsobilé výdaje
2015	944,5	465,5	1 410,0
2016	31,9	9,3	41,2

OPŽP (2007–2013) – hodnoty skutečně dosažených parametrů – Oblast podpory 1.3

Název parametru	Jednotka	Dosažená hodnota parametru
Počet povodňových orgánů (komisí) napojených na systém přenosu hlásných a varovných informací pro řízení povodní	počet	826
Počet nových/rekonstruovaných hlásných a měřících stanic o stavu hladin/průtoků	počet	1 093
Počet digitálních povodňových plánů na úrovni kraje/obce s rozšířenou působností/obce	počet	831
Celkový objem akumulčního prostoru vodní nádrže nebo poldru při HMAX	m ³	529 444

OPŽP (2007–2013) – hodnoty skutečně dosažených parametrů – Oblast podpory 6.4

Název parametru	Jednotka	Dosažená hodnota parametru
Obnova stabilního vodního režimu krajiny a prvků ekologické stability	počet	1 438
Celková délka revitalizovaného toku	m	243 535,06
Počet studií podélných revitalizací toků a niv	počet	30
Celkový objem akumulčního prostoru vodní nádrže nebo poldru při HMAX	m ³	26 770 279

V rámci programu Technická pomoc bylo podpořeno čerpání z Prioritní osy 1 prostřednictvím publikačních aktivit a konáním odborných seminářů pro odbornou veřejnost, státní správu a samosprávu. Vlastní čerpání v hodnoceném období 2015–2017 je uvedeno v příslušné kapitole.

Příklady vybraných investičních akcí OPŽP 2007–2013 v roce 2015

„Upgrade měřicích systémů pro předpovědní a výstražnou povodňovou službu“ – příjemcem podpory byl Český hydrometeorologický ústav, dotace z evropských prostředků činila 52,319 mil. Kč, 5 % příspěvek ze Státního fondu životního prostředí a 10 % pokryl program ADAPT. Předmětem projektu byl nákup a instalace nových meteorologických radarů. Radary umožňují výrazně lepší zjišťování oblačnosti, atmosférických srážek a jejich předpověď, zejména v případě přívalových dešťů, krupobití apod. Radary jsou umístěny v Brdech (kóta Praha) a na Dražanské vrchovině (kóta Skalky).

„Dolní Vltava – podklady pro optimalizaci zvládnutí povodňových rizik a ochrany před povodněmi“ – příjemcem podpory byl státní podnik Povodí Vltavy, dotace z evropských prostředků činila 4,139 mil. Kč. Předmětem projektu bylo analyzovat pomocí dvou existujících 2D hydrodynamických modelů průběh tří největších povodňových epizod z nedávné doby (2002, 2006 a 2013). V rámci projektu byla provedena kalibrace modelů na tyto povodně, pokrývající svým rozsahem prakticky celý interval povodňových průtoků zajímavých z hlediska problematiky protipovodňové ochrany. Pomocí zkalibrovaných modelů potom byla mimo jiné posouzena účinnost doposud vybudovaných protipovodňových opatření, jejich vliv na průběh povodně, dále byly posouzeny možnosti zvýšení neškodného odtoku z Vltavské kaskády a provedena analýza efektu uvažovaných opatření nestavebního typu – zmírňování dopadu povodní pomocí manipulací na dílech Vltavské kaskády.

„Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice“ – příjemcem podpory byl Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i., dotace z evropských prostředků činila 168,748 mil. Kč. Projekt obsahuje návrhy soustav přírodě blízkých protipovodňových a protierozních opatření v prioritních povodích a výsledky jsou zpřístupněny na mapovém portálu www.vodavkrajine.cz cílovým skupinám uživatelů, jako jsou obce, správci povodí.

B.2.A.2 Operační program Životní prostředí 2014–2020

Operační program Životní prostředí 2014–2020 (dále jen „OPŽP 2014–2020“) navazuje na OPŽP 2007–2013 a byl Evropskou komisí schválen dne 30. 4. 2015. Je zacílen na příspěvek k dosažení základních cílů strategie Evropa 2020 v oblasti životního prostředí, tedy na adaptaci na změny klimatu, snižování emisí, zachování přírodních a krajinných hodnot, zvyšování energetické účinnosti a zvyšování podílu energie z obnovitelných zdrojů a dále k dosažení cílů její stěžejní iniciativy Evropa účinněji využívající zdroje. Finanční prostředky začali žadatelé čerpat v prosinci 2015. Alokace pro nový OPŽP je 2,67 mld. EUR. V období 2014–2020 lze získat podporu z OPŽP v některé z následujících oblastí:

1. Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní
2. Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech
3. Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika
4. Ochrana a péče o přírodu a krajinu
5. Energetické úspory

Pro oblast prevence před povodněmi jsou relevantní specifické cíle spadající pod Prioritní osu 1: Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní (alokace pro celou Prioritní osu 1 v rámci OPŽP 2014–2020 činí cca 766,9 mil. EUR) a Prioritní osu 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu (alokace pro celou Prioritní osu v rámci OPŽP 2014–2020 činí cca 351,7 mil. EUR).

Prioritní osa 1: Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní

V rámci Prioritní osy 1: Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní bylo do oblastí povodní, konkrétně pro specifický cíl 1.3: Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami, alokováno 230 mil. EUR. V souvislosti se zvyšováním vyspělosti ČR a jejích regionů došlo ke snížení alokace FS a u specifického cíle 1.3 došlo ke snížení alokace na 191,8 mil. EUR. Pro specifický cíl 1.4: Podpořit preventivní protipovodňová opatření činí alokace 76,8 mil. EUR.

Specifický cíl 1.3: Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami zahrnuje 4 aktivity, kde cílem je omezit riziko nepříznivých účinků spojených s povodněmi. Specifický cíl se dělí na čtyři aktivity:

- Aktivita 1.3.1: Zprůtočnění nebo zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků a přilehlých niv, zlepšení přirozených rozlivů
- Aktivita 1.3.2: Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu
- Aktivita 1.3.3: Obnovení, výstavba a rekonstrukce, případně modernizace vodních děl sloužící povodňové ochraně
- Aktivita 1.3.4: Stabilizace a sanace svahových nestabilit ohrožujících zdraví, majetek a bezpečnost obsažených v „Registru svahových nestabilit“

Obnova vodního režimu krajiny, prevence proti povodním a s tím související problematika sucha v ČR je v novém programovém období posílena o aktivitu 1.3.2. Tato aktivita je v rámci OPŽP 2014–2020 novinkou a jejím hlavním cílem je zajištění šetrného hospodaření s vodou v sídelních útvarech. V rámci této aktivity jsou podporovány projekty povrchových vsakovacích systémů a retenčních zařízení, v roce 2017 došlo k rozšíření podporovaných opatření např. o akumulární podzemní nádrže se zpětným využitím srážkových vod, výměnu nepropustných zpevněných povrchů za propustné zpevněné a propustné povrchy apod.

Podpora v rámci tohoto specifického cíle je poskytována z prostředků FS v maximální výši 85 % celkových způsobilých výdajů s výjimkou výměny nepropustných zpevněných povrchů (opatření aktivity 1.3.2) za propustné zpevněné a propustné povrchy, kde bude podpora poskytována v maximální výši 50 % celkových způsobilých výdajů. Příjemcem podpory jsou samosprávy od úrovně obcí po krajské úřady a dobrovolné svazky obcí, státní podniky apod. U vybraných aktivit je mohou žádat i fyzické osoby podnikající.

U Specifického cíle 1.4: Podpořit preventivní protipovodňová opatření jsou podporovány preventivní protipovodňová opatření s cílem ochrany obyvatel před účinky povodní. Specifický cíl je zaměřen na zlepšení znalostí obyvatel i státní správy a samosprávy o povodňovém ohrožení a povodňových rizicích. V rámci tohoto specifického cíle je možné podpořit opatření spadajících do následujících aktivit:

- Aktivita 1.4.1: Analýza odtokových poměrů včetně návrhů možných protipovodňových opatření
- Aktivita 1.4.2: Budování, rozšíření a zkvalitnění varovných, hlásných, předpovědních a výstražných systémů na celostátní úrovni, digitální povodňové plány
- Aktivita 1.4.3: Budování a rozšíření varovných, hlásných, předpovědních a výstražných systémů na lokální úrovni, digitální povodňové plány

Příjemcem podpory jsou samosprávy od úrovně obcí po krajské úřady a dobrovolné svazky obcí, státní podniky apod. Podpora v rámci specifického cíle 1.4 je poskytována z prostředků FS ve výši 85 % celkových způsobilých výdajů s výjimkou vybudování varovných systémů, kde bude podpora poskytována ve výši 70 % celkových způsobilých výdajů.

Do konce roku 2017 bylo pro specifický cíl 1.3 a 1.4 vyhlášeno 13 výzev včetně výzev na integrované nástroje, z toho 5 výzev pro specifický cíl 1.3 a 8 výzev pro specifický cíl 1.4, včetně výzev na zpracování podkladů pro 2. plánovací období dle směrnice 2007 /60/ES či podkladů pro záplavová území či území ohrožená zvláštními povodněmi. Ke dni 31. 12. 2017 bylo schváleno k podpoře u obou specifických cílů celkem 387 projektů s celkovým příspěvkem EU 1,6 mld. Kč. Vyhlášení výzev v těchto specifických cílech je dle schváleného harmonogramu výzev plánované i v roce 2018. Ke dni 31. 12. 2017 bylo proplaceno příjemcům 471,5 mil. Kč.

OPŽP 2014–2020 – specifický cíl 1.3 a 1.4 – stav k 31. 12. 2017

Počet výzev	13
Počet schválených projektů	387
Příspěvek EU (mld. Kč)	1,60
Celkové způsobilé výdaje (mld. Kč)	2,07
Proplaceno příjemcům (mld. Kč)	0,47

Příklady vybraných investičních akcí Prioritní osy 1 OPŽP 2014–2020

„Přírodě blízká protipovodňová opatření na řece Desná“ – příjemcem podpory je obec Rapotín, dotace z evropských prostředků činí 346,1 mil. Kč. Předmětem podpory jsou přírodě blízká protipovodňová opatření na řece Desné v k. ú. Rapotín, Vikýřovice a Petrov nad Desnou. V rámci realizace bude provedena přírodě blízká úprava koryta řeky Desné, bude zvětšena průtočná kapacita koryta a budou provedeny úpravy v nivě toku, umožňující přirozený rozliv. Projekt je schválen k financování.

„Revitalizace Příšovky II. etapa“ – příjemcem podpory je obec Příšovice, dotace z evropských prostředků činí 28,4 mil. Kč. Předmětem podpory je revitalizace toku Příšovky v k.ú. Příšovice. V rámci realizace akce bude provedena úprava toku a prameniště. Bude vytvořen povodňový park a postavena kamenná zeď za účelem ochrany zastavěného území před zvýšenými průtoky. Projekt je schválen k financování.

„Digitální povodňový plán hlavního města Prahy a digitální povodňový plán všech jejích městských částí“ – příjemcem dotace je hlavní město Praha, dotace z evropských prostředků činí 15,2 mil. Kč. Předmětem podpory je zpracování digitálního povodňového plánu a pořízení lokálního výstražného a varovného systému ochrany před povodněmi pro hlavní město Prahu. Projekt je schválen k financování.

„Implementace FEWS do předpovědní povodňové služby ČHMÚ“ – příjemcem dotace je ČHMÚ, dotace z evropských prostředků činí 14,9 mil. Kč. Předmětem podpory je realizace preventivních nestrukturálních protipovodňových opatření prostřednictvím zkvalitnění předpovědní a výstražné služby zabezpečované ČHMÚ v podobě rozvoje systému zpracování operativních hydrologických předpovědí hydrologickými modely a zkvalitnění informací o povodňovém riziku, jejich správy a zlepšení informačních toků v rámci systému protipovodňové prevence. Projekt je schválen k financování.

Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu

Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu je zacílena na zlepšení narušeného vodního režimu krajiny a zvyšování odolnosti krajiny vůči antropogenním vlivům a změně klimatu, druhotně má však i pozitivní dopad na prevenci před povodněmi, a to zejména prostřednictvím vybraných aktivit ve specifickém cíli 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny, kam bylo alokováno 152 mil. EUR.

Specifický cíl 4.3: Posílit přirozené funkce krajiny zahrnuje 5 aktivit, relevantní pro protipovodňová opatření jsou aktivity 4.3.2, 4.3.3, 4.3.4 a 4.3.5:

- Aktivita 4.3.2: Vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur
- Aktivita 4.3.3: Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů
- Aktivita 4.3.4: Zlepšování druhové, věkové a prostorové struktury lesů (s výjimkou lesů ve vlastnictví státu) zařízených LHP mimo ZCHÚ a lokality soustavy Natura 2000
- Aktivita 4.3.5: Realizace přírodě blízkých opatření vyplývajících z komplexních studií cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu

V rámci aktivity 4.3.2 jsou podporovány v souvislosti se snížením ohrožení povodněmi např. liniové a skupinové výsadby dřevin či vytváření a obnova vodních prvků s ekostabilizační funkcí.

V rámci aktivity 4.3.3 jsou podporovány projekty zaměřené na vytváření a obnovu přírodě blízkých koryt vodních toků zahrnující eventuální odstranění dřívějších nevhodných úprav (opevnění dna a břehů, ohrázování, příčných překážek), obnova říčních ramen v nivě vodního toku, podpurná opatření na vodním toku a v nivě umožňující přirozené korytotvorné procesy.

V rámci aktivity 4.3.4 jsou podporována opatření ke zlepšování druhové, věkové a prostorové struktury lesů – např. zvyšování podílu melioračních a zpevňujících dřevin.

V rámci aktivity 4.3.5 jsou podporována opatření zamezujících vodní erozi – např. užití travních pásů, průlehů, teras, obnova či zakládání remízů, mezí atd.

Mezi oprávněné žadatele (příjemce podpory) jsou pro specifický cíl 4.3 zařazeny např. kraje, obce, podnikatelské subjekty atd. Kompletní výčet oprávněných žadatelů je uveden v rámci Pravidel pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP 2014–2020.

Podpora v rámci specifického cíle 4.3 je dle typu opatření poskytována v rozmezí od 60 % do 100 % celkových způsobilých výdajů. V případě opatření realizace a obnovy malých vodních nádrží je podpora poskytována do 60 % celkových způsobilých výdajů. V případě opatření vytváření a obnovy malých vodních nádrží vyplývajících z plánů dílčích povodí nebo ležících z většinové části v ZCHÚ nebo lokalitách soustavy Natura 2000 nebo ÚSES (biocentrum) je podpora poskytována maximálně do výše 90 % celkových způsobilých výdajů. V případě opatření revitalizace vodních toků, tvorby a obnovy tůň a mokřadů je podpora poskytována do 100 % celkových způsobilých výdajů. V případě opatření spadajících pod aktivitu 4.3.5 je podpora poskytována do 80 % celkových způsobilých výdajů. V případě opatření spadajících pod aktivitu 4.3.4 je podpora poskytována do 75 % celkových způsobilých výdajů.

Do konce roku 2017 bylo pro specifický cíl 4.3 vyhlášeno celkem 11 výzev, včetně výzvy zaměřené na Komunitně vedený místní rozvoj. Ke dni 31. 12. 2017 bylo schváleno k financování ve specifickém cíli 4.3 celkem 269 projektů s celkovým příspěvkem EU 817 mil. Kč. Vyhlášení výzev ve specifickém cíli 4.3 je dle schváleného harmonogramu výzev plánované i v roce 2018. Ke dni 31. 12. 2017 bylo proplaceno příjemcům 55,5 mil. Kč.

OPŽP 2014–2020 – specifický cíl 4.3 – stav k 31. 12. 2017

Počet výzev	11
Počet schválených projektů	269
Příspěvek EU (mil. Kč)	817,0
Celkové způsobilé výdaje (mil. Kč)	922,6
Proplaceno příjemcům (mil. Kč)	55,5

Příklady vybraných investičních akcí Prioritní osy 4 OPŽP 2014–2020

„Semín – optimalizace vodního režimu v lokalitě Chárovka“ – příjemcem dotace je obec Semín, dotace z evropských prostředků činí 1,2 mil. Kč. Podstatou projektu je vytvoření nových vodních prvků, konkrétně čtyř tůň za účelem zlepšení stavu a vývoje životního prostředí a podpoření chráněných rostlin a zejména živočichů. Jedná se o větší tůň s ostrůvkem a litorálním pásmem, v němž jsou navrženy další tři menší tůně. Součástí stavby je rovněž rozdělovací objekt a odpouštěcí průleh. Realizací projektu dojde k obohacení lokality o nové typy biotopů a ke zvýšení druhové rozmanitosti mokřadních a vodních živočichů a rostlin. Projekt v plné (fyzické i finanční) realizaci.

„Retenční nádrž Břežany“ – příjemcem dotace je státní podnik Lesy České republiky, dotace z evropských prostředků činí 713 tis. Kč. Jedná se o rekonstrukci historické vodní nádrže, která je v havarijním stavu. V současnosti je 85 % původní plochy zarostlé rákosem. Čistá vodní plocha je do maximální vzdálenosti 25 m od koruny hráze. Šířka zátopy je 40 m. Na vodní nádrži bude provedena rekonstrukce zemní hráze, výpustného objektu a bezpečnostního přelivu. Dále bude upravena zátopa, odtěženy sedimenty a upravena litorální zóna. Přibližně 150 m pod hrází bude v místě bývalého rybníka zhotovena tůň. Projekt v plné (fyzické i finanční) realizaci.

„Revitalizace toku Syrovický potok“ – příjemcem dotace je Městys Blížkovice, dotace z evropských prostředků činí 7,8 mil. Kč. Revitalizace rovného opevněného vodního koryta Syrovického potoka v úseku od rybníka "Stehlíků" až po první propustek, v délce cca 1,1–1,2 km. Účelem realizace stavby je obnova přirozeného koryta vodního toku vč. doprovodných zemních tůň a sadových úprav. Celkový efekt akce je ekologický, krajinnotvorný a z hlediska vodohospodářského retenční. Projekt ve fyzické realizaci.

„Obnova průtoku a vytvoření odstaveného ramene v původním korytě Blanice“ – příjemcem dotace je REVITA CZ o.p.s., dotace z evropských prostředků činí 2,5 mil. Kč. Jedná se o dotvoření stávajícího fragmentu původního koryta Blanice o stávající výměře 0,1244 ha na plnohodnotné odstavené rameno s hlubšími depresiemi, jež budou mít charakter tůň. Celková plocha technické úpravy bude činit 2 531 m², vodní plocha po realizaci opatření bude při projektované optimální hladině 372,75 m n. m. činit 1 747 m². Projekt s právním aktem o poskytnutí/převodu podpory.

Snahou MŽP je podpořit co nejvíce efektivních projektů v oblasti protipovodňových opatření a prevence před povodněmi. U výše popsanych prioritních os a specifických cílů, zaměřených na podporu těchto projektů, prozatím nevidujeme dostatečný zájem ze strany žadatelů. MŽP postupně rozšiřuje a zatraktivňuje dané specifické cíle s cílem zvýšit poptávku na realizaci těchto významných projektů.

Technická pomoc OPŽP

V období 2015–2017 byly v rámci Technické pomoci OPŽP 2007–2013 a Technické pomoci OPŽP 2014–2020 podpořeny následující aktivity:

a) Zpracování podkladové analýzy a evidence lokálních varovných systémů – zdrojů informací s automatickým pozorováním II

Cílem projektu bylo zhodnocení základní evidence všech instalovaných měřících systémů realizovaných v rámci OPŽP 1.3.1. Významnou částí vyhodnocení je rozdělení použitých měřících systémů do skupin podle možností výstupů měřených dat pouze pro místní povodňové orgány, místní občany a pro odbornou veřejnost v podmínkách ČR. Celkové náklady: 459 800,- Kč.

b) Možnosti optimálního využití likvidace odpadních vod pomocí individuálních (domovních) ČOV v podmínkách ČR

Cílem projektu bylo vytipování vhodných lokalit s ohledem na ekonomickou a ekologickou výhodnost, navržení vhodných typů technologických řešení pro různou přísnost požadavků na kvalitu vypouštěných odpadních vod z hlediska jejich vypouštění (povrchové, podzemní vody). Celkové náklady: 112 933,- Kč.

c) Optimalizace nakládání s kaly z komunálních ČOV

Výstupem projektu je zpracování návrhu nejvhodnějšího způsobu nakládání s kaly z komunálních čistíren odpadních vod (dále jen „kaly z ČOV“) jako odpady v ČR, a to v souladu s požadavky EU a ČR a též s ohledem na složení kalů z ČOV jak z hlediska odpadového a hnojivového potenciálu, tak z pohledu ochrany zdraví. Součástí projektu bude též analýza produkce a jednotlivých způsobů nakládání s kaly z ČOV včetně minimálně 5-ti leté prognózy nakládání s grafickým vyhodnocením trendů a průběžné sledování vývoje legislativy v EU (aplikace na půdu, způsoby využití kalů aj.). Součástí projektu by mělo být vyhodnocení analýz kalů z ČOV realizované pouze v kategorii velkých komunálních ČOV (nad 100 000 EO), a dále z několika malých ČOV – v dosahu průmyslového znečištění, (70 – 1000 EO), jednotlivých regionů ČR, a to dle hlavních kritérií ovlivňujících výsledky sledování tj. doba zdržení kalu na ČOV a vyšší počet napojených obyvatel v těchto ČOV. Celkové náklady: 1 979 560,- Kč.

d) Možnosti řešení vsaku dešťových vod v urbanizovaných územích v ČR

Cílem projektu je zpracování podkladů pro zaměření OPŽP v oblasti možnosti řešení vsaku dešťových vod v urbanizovaných územích. Zvyšování podílu vsakovaných dešťových vod z urbanizovaných území vede dále ke snižování objemu těchto vod, které jsou jinak odváděny společně se splaškovými vodami jednotnými stokovými sítěmi s přepady těchto nařazených odpadních vod na dešťových oddělovačích do vodních toků. Tyto přepady dešťových vod mnohdy významně přispívají k zatěžování vodních toků především živinami (eutrofizace) a hydraulickému stresu, což má za negativní následek sníženou ekomorfológickou kvalitu těchto toků. V rámci projektu byly realizovány 2 semináře (počet účastníků 91). Celkové náklady: 336 380,- Kč.

e) Propagace OPŽP na mezinárodní vodohospodářské výstavě „Vodovody – kanalizace 2015“

Cílem projektu bylo zajistit propagaci rezortu životního prostředí na mezinárodní vodohospodářské výstavě s názvem „Vodovody – kanalizace 2015“, jež se konala 19. – 21. 5. 2015 na výstavišti v Praze Letňanech. Hlavní činností, prezentovanou na dané výstavě byla funkce MŽP při implementaci OPŽP a přípravě budoucího programového období 2014+ s důrazem na první plánované výzvy a možnosti podpory ve vodohospodářské oblasti. Celkové náklady: 229 900,- Kč.

f) Odborné semináře, konference pro odbornou veřejnost, státní správu a samosprávu

- Konference AQUA-THERM Praha 2016, v období od 1. – 4. 3., celkové náklady: 144 474,- Kč.
- OPŽP 2014–2020 – Prioritní osa 1 – jak zajistit dobrý stav vod a pitnou vodu odpovídající jakosti, místo konání: Praha, Brno, Ostrava, počet účastníků:107, celkové náklady: 153 323,94 Kč.

B.2.B Národní programy Ministerstva životního prostředí

Opatření přispívající k prevenci před povodněmi jsou financována i z dotačních titulů národních programů MŽP, a to programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny a z programu Rozvoj a obnova technické základny systému řízení MŽP, podprogramu Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích. Do roku 2016 bylo ještě čerpáno v rámci programu 115 180 „Informační podpora adaptačních opatření na extrémní hydrometeorologické jevy – povodně a jakost vody (ADAPT)“. V rámci těchto

programů byla podpořena opatření mající přímý i nepřímý vliv na prevenci před povodněmi za cca 89,18 mil. Kč.

Program 115 160 Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny

Program byl vyhlášen na období 2009–2018 dne 6. května 2009 na základě schválené dokumentace programu. Věcným cílem programu je naplňování povinností vyplývajících z národní a evropské legislativy, z mezinárodně-smluvních závazků a z postupů a strategie MŽP k adaptačním opatřením v krajině v souvislosti s klimatickými změnami. Opatření podporující naplňování těchto povinností vyplývají zejména z plánů péče, souhrnů doporučených opatření, záchranných programů a programů péče pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů a dalších koncepčních dokumentů.

Program se dělí na podprogramy:

115 162 – Zajištění povinností orgánů ochrany přírody ve vztahu k zvláště chráněným územím a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany ptačích oblastí a evropsky významných lokalit

115 163 – Realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů

115 164 – Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní ekosystémy

115 165 – Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na nelesní ekosystémy

115 166 – Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na lesní ekosystémy

115 167 – Zajištění podkladových materiálů pro zlepšování přírodního prostředí a monitoring krajinných programů

Realizace opatření přispívajících k prevenci před povodněmi jsou podporována primárně z podprogramů 164, 165 a 166. Oprávněnými žadateli jsou zejména fyzické a právnické osoby.

Z podprogramu 162, 163 a 167 čerpají výhradně resortní organizace MŽP – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, správy národních parků a Správa jeskyní ČR. Cílem těchto podprogramů je naplňování plánů péče a souhrnů doporučených opatření, k prevenci před povodněmi přispívají okrajově.

Opatření z programu 115 160 Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny mohou být hrazena až do výše 100 % celkových nákladů. Spoluúčasť žadatelů v období 2015–2017 tvořila 2 % (2,72 mil. Kč) z celkových nákladů programu (ročně 30 mil. Kč).

Program 115 160 – přehled čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu (mil. Kč)

Číslo podprogramu	Rok			Celkem
	2015	2016	2017	
115 164	3,12	2,34	8,06	13,52
115 165	12,38	12,63	9,47	34,48
115 166	0,02	0,31	0,76	1,08
Celkem	15,51	15,28	18,29	49,08

Příklady vybraných akcí:

„115D164004202 – Revitalizace mokřadů nad Kulatinou“ – žadatel: Mokřady – ochrana management, z. s., realizace: 2017, finanční prostředky: 801 900,- Kč ze SR, 0,- Kč z vlastních zdrojů.

„115D164004204 – Vodní tůň u Lazska“ – žadatel: Eva Lánská (fyzická osoba nepodnikající), realizace: 2017, finanční prostředky: 297 240,- Kč ze SR, 0,- Kč z vlastních zdrojů

„115D164004155 – Tůň v lokalitě u Rosochy“ – žadatel: Petr Rosocha (fyzická osoba nepodnikající), realizace: 2017, finanční prostředky: 362 835,- Kč ze SR, 0,- Kč z vlastních zdrojů

„115D165004529 – Interakční prvek 62 Za Vodárnou“ – žadatel: Zdeněk Ciemala (právnícká osoba), realizace: 2016, finanční prostředky: 248 741,- Kč ze SR, 0,- Kč z vlastních zdrojů

Program 115 020 Rozvoj a obnova technické základny systému řízení Ministerstva životního prostředí

Program byl vyhlášen na období 2013–2017 na základě schválené dokumentace programu v roce 2012. V rámci programu jsou financována opatření k prevenci před povodněmi z podprogramu 115 022 Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích. Opatření z tohoto podprogramu jsou hrazena ze 100 % dotacemi ze státního rozpočtu.

Cílem podprogramu je finanční zajištění činností souvisejících s výkonem vlastnických práv k majetku státu a s výkonem funkce správce drobných vodních toků na pozemcích a stavbách nacházejících se na území zvláště chráněných území a jejich ochranných pásem, ke kterému mají příslušnost k hospodaření resortní organizace MŽP (správy národních parků, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Správa jeskyní ČR).

Obecnými věcnými cíli podprogramu jsou:

- zajišťování povinností vlastníka (státu, představovaného odbornými organizacemi ochrany přírody) vyplývajících z platné legislativy,
- zachování a zvyšování biodiverzity a ekologické stability ekosystémů,
- zvýšení početnosti populací chráněných druhů flóry a fauny vyskytujících se ve zvláště chráněných územích všech kategorií,
- naplňování mezinárodních úmluv, ke kterým přistoupila Česká republika,
- naplňování závazků ve vztahu k soustavě evropsky významných území NATURA 2000,
- zajištění realizace schválených plánů péče o ZCHÚ, schválených záchranných programů a naplňování cílů a úkolů Státního programu ochrany přírody a krajiny České republiky,
- zajištění realizace schválených lesních hospodářských plánů.

Podprogram 115 022 – přehled čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu (mil. Kč)

Rok			Celkem
2015	2016	2017	
7,24	4,76	6,70	18,70

Příklady vybraných akcí:

„115V022000090 – Různá opatření ve vybraných ZCHÚ IV.“ – žadatel: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, realizace: 2014–2016, finanční prostředky: 719 138,03 Kč ze SR, 0,- Kč z vlastních zdrojů

„115V022000067 – Opatření ve vybraných ZCHÚ – vodní ekosystémy“ – žadatel: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, realizace: 2014–2016, finanční prostředky: 155 485,- Kč ze SR, 0,- z vlastních zdrojů

Program 115 180 Informační podpora adaptačních opatření na extrémní hydrometeorologické jevy – povodně a jakost vody (ADAPT)

Dokumentace programu byla schválena Ministerstvem financí dne 20. 12. 2013. Program 115 180 byl dle výše uvedené dokumentace plánován na roky 2008 až 2015. Vzhledem k prodloužení realizace některých akcí se financování programu prodloužilo a čerpání finančních prostředků z programu probíhalo také v roce 2016.

Program nebyl členěn na podprogramy. Investiční část programu byla v souladu se záměry programu zaměřena na zvyšování přístrojového vybavení hydrometeorologické služby, rekonstrukce, obnovu a údržbu měřicích sítí a vybavení pro hodnocení dat, přičemž finanční prostředky programu byly vhodně doplňovány financováním z dalších zdrojů, zejména z Operačního fondu životní prostředí. Program ADAPT byl klíčovým programem, který přispěl k modernizaci hydrologické služby ČHMÚ, která, díky němu v kombinaci s dalšími finančními zdroji a existujícím vybavením a prostředky, dosahuje standardu vybavení, metod, postupů a výsledků předních zahraničních služeb obdobného typu.

Závěrečné vyhodnocení programu bylo v roce 2017 předáno Ministerstvu financí. Celkem bylo za trvání programu vyčerpáno ze státního rozpočtu 0,6 mld. Kč.

Program 115 180 – přehled skutečného čerpání ze státního rozpočtu – investiční akce (mil. Kč)

Rok			Celkem
2015	2016	2017	
19,7	1,7	-	21,4

C. Závěr

Realizace programů prevence před povodněmi je věcným naplňováním „Strategie ochrany před povodněmi pro území České republiky“. Odpovědnost za uvedené programy je v současné době svěřena Ministerstvu zemědělství a Ministerstvu životního prostředí.

Stěžejní program Podpora prevence před povodněmi II byl ukončen k 31. 12. 2014. Celý program byl podrobně vyhodnocen v první polovině roku 2015 v souladu s vyhláškou č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, ve znění pozdějších předpisů, a toto vyhodnocení bylo následně předloženo vládě ČR, která jej schválila usnesením č. 982 ze dne 2. prosince 2015.

Na tento ukončený program navázal program Podpora prevence před povodněmi III, který vznikl rovněž v souvislosti s implementací směrnice 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik. Je zaměřen především na zvýšení retence, poldry a vodní nádrže s retenčními prostory a opatření podél vodních toků. Program je schválen na období 2014–2019. Ministerstvo financí dopisem ze dne 8. 11. 2017 č. j. MF-29448/2017/1904-2 odsouhlasilo prodloužení trvání programu do 31. 12. 2022 a to z důvodu realizace časově náročné stavební části akce 129D262009024 „Morava, Olomouc – zvýšení kapacity koryta II. etapa B“. (Pozn.: Tato změna byla s dalšími aktualizacemi zapracována do 3. změny dokumentace programu, která byla dne 8. 3. 2018 schválena Ministerstvem financí.)

Podle 2. změny dokumentace je předpokládána výše dotace ze státního rozpočtu 4,2 mld. Kč a 0,5 mld. Kč činí prostředky OSFA. Ve sledovaném období 2015–2017 bylo v jeho rámci investováno 1,392 mld. Kč, z toho 1,202 mld. Kč ze státního rozpočtu a 190 mil. Kč z vlastních zdrojů. Ke konci roku 2017 bylo stavebně dokončeno 45 akcí.

Program 129 130 Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží, byl ukončen v roce 2015. V roce 2015 byly financovány pouze podprogramy 129 133 a 129 134, celkové náklady činily 66,9 mil. Kč, z toho dotace 52,4 mil. Kč.

Program 129 280 Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže byl spuštěn koncem roku 2016. V letech 2016 a 2017 byly přijímány žádosti o podporu. Realizace těchto akcí aktuálně probíhá s tím, že dosud žádná z nich není závěrečně uzavřena. V roce 2017 byly čerpány finanční prostředky státního rozpočtu ve výši 30,9 mil. Kč. Realizace programu se předpokládá v letech 2016–2021 s celkovými výdaji ve výši 1 250 mil. Kč. Podíl účasti státního rozpočtu činí 1 000 mil. Kč a podíl vlastních zdrojů žadatelů je stanoven na 250 mil. Kč.

V gesci Ministerstva zemědělství celkové náklady programů zaměřených na prevenci před povodněmi za období 2015–2017 činily 1,490 mld. Kč, z toho dotace 1,285 mld. Kč (86,3 % z celkových nákladů) a vlastní zdroje 204,5 mil. Kč (cca 13,7 %).

Ministerstvo životního prostředí využívá pro realizaci prevenci před povodněmi jak nadnárodní, tak i národní programy.

V rámci programu Operační program Životní prostředí 2007–2013 na povodňovou ochranu byly v roce 2015 a 2016 čerpány finanční prostředky pro specifický cíl 1.3 a 6.4 ve výši 1 443,1 mil. Kč.

V rámci programu Operační program Životní prostředí 2014–2020 na povodňovou ochranu byly do konce roku 2017 schváleny finanční prostředky Evropské unie pro specifický cíl 1.3 a 1.4 ve výši 1,6 mld. Kč (schváleno bylo celkem 387 projektů) a pro specifický cíl 4.3 ve výši 817 mil. Kč (schváleno bylo celkem 269 projektů). Proplaceno již bylo žadatelům 527 mil. Kč.

V rámci Technické pomoci OPŽP byly ve sledovaném období podpořeny projekty v celkové výši 3,4 mil. Kč.

V rámci národních programů Ministerstva životního prostředí byla podpořena opatření na prevenci před povodněmi za 89,18 mil. Kč.

Za sledované období 2015–2017 byla Ministerstvem životního prostředí podpořena povodňová opatření v celkové výši 2,063 mld. Kč (celkové způsobilé výdaje činí 2,925 mld. Kč).

Celkově bylo oběma rezorty za oblast prevence před povodněmi v letech 2015–2017 vynaloženo celkem 3,348 mld. Kč.

Tato hodnotící zpráva byla zpracována dle jednotné osnovy schválené usnesením vlády č. 267 ze dne 15. dubna 2015, bodu III/2a). Po projednání vládou bude zpráva předložena Poslanecké sněmovně Parlamentu dle bodu III/2b) usnesení vlády č. 267.